

sceni, „linčovanje“ medija... Da nevidljive ili teško dokučive situacije mogu biti neugodne potvrđuje i nedavni intervju **Geoffrei Nice**, jedan od tužilaca u Den Haagu (*Jutarnji list*, 30. prosinca 2017.), u kojem „razotkriva“ spletke **Bakira Izetbegovića** oko pokušaja obnove tužbe protiv Srbije. Da li je sin izdao oca?

U kladuškom primjeru to je nemoguće! Među najružnije i škodljive događaje za većinu mentalno zdravih i punoljetnih Kladuščana ubraja se daljnje povećanje broja zaposlenih u Općinskom organu uprave. Ako se prihvatiti „normativ“ iz nekih država EU da na hiljadu stanovnika bude jedan zaposlenik u lokalnoj administraciji onda bi Općinski organ uprave Velike Kladuše trebao imati 60-65 zaposlenika. Preuzimanjem dužnosti koncem 2016. novoizabrani načelnik je stanje zaposlenih sa 93 približio stotki. Nevolja je u tome što je iz redova „državnih službenika“ i novozaposlenih „sistematizovao“ devet savjetnika. Kako se ništa nije učinilo da se eliminiše pravo na „bijeli hljeb“ onda je realna opasnost da po isteku mandata izdaci za ove namjene opterete buduće budžete za oko 300.000 KM (11 osoba polaže pravo na ovu beneficiju). Kladuški „senatori“ sa vijećničkim paušalom od 450KM/mjesečno bježe od zauzimanja stava po inicijativama oko ukidanja „bijelog hljeba“. Zadnji pokušaj propao je 26. marta 2018. na 18. redovnoj sjednici Općinskog vijeća. U Velikoj Kladuši je zaista previše apsurdna koji se vežu za aktuelni sastav Općinskog vijeća. Jedan od kladuških apsurdista jeste svakako da je budžetom za 2017. predviđeno i ostvareno više sredstava za jedno udruženje građana (*Udruženje nezaposlenih dioničara „Agrokomerc“*, oko 250 hiljada

Jedna od pozitivnih stvari u Velikoj Kladuši 2017. godine bila je i promjena vlasništva nad objektom Poljice od strane firme Miral

KM) više nego novčani poticaji za poljoprivredu ukupno (oko 150 hiljada KM). Teško je za povjerovati da kladuški Senat više cijeni i podržava jedno prilično zapušteno dezorjentisano malaksalo Udruženje nego agro sektor koji ima neprocjenljiv značaj za većinu ovdašnje populacije? Navedene činjenice nedvosmisleno potvrđuju kako lokalne vlasti ne shvataju da revitalizacija poljoprivrede i sela u kladuškim uvjetima generira ukupnu putanju rasta svih segmenata: proizvodnje, prihoda, profita, plaća, kapitala, cijena imovine...

Kladuški eksperimenti

Da je friško formirana *Laburistička stranka* (osnovana koncem 2013.) nespremna preuzela lokalnu zakonodavnu i izvršnu vlast u Velikoj Kladuši koncem 2016. godine pokazuju lutanja oko redefinicije vizije razvoja, a shodno tome i revizija strateških dokumenata (*Prostorni plan 2002 - 2020.* za koji su pripreme započete 03.10.2012. potpisom Ugovora sa Institutom iz Banja Luke) i *Strategije*

razvoja 2014-2024. za koju čak nisu uspjele izraditi ni običnu informaciju iako je to *Programom rada Općinskog vijeća* bilo predviđeno za juni 2017), redefinicije „projekta stoljeća“... Umjesto da se ozbiljnije uhvati u koštac sa poboljšanjem općeg ambijenta, rješavanja aktuelnih razvojnih pitanja komunalnih djelatnosti (4 tone dnevno komunalnog otpada...), izgradnji infrastrukture za potrebe strateških poljoprivrednih proizvoda (mlijeka, jagodičastog voća, kornišona...), kao npr. Agrocetra, reorganizacijom „javnih poslova“ (spajanje Radija svih građana i Centra za kulturu u jednu ustanovu čime se dobiva mogućnost kratkoročnog zaduženja za dovršenje objekta Centra za kulturu koji se „kiseli“ od 2009.), obrazovanja Javne ustanove za sport i rekreaciju...), a sve na bazi javno privatnog partnerstva, krenulo se drugom opcijom. Doregistracija Javnog preduzeća „*Komunalije*“ sa djelatnostima realnog biznisa (vidi *Službeni glasnik br. 5/2017*) ne mora nužno biti loš potez. Ali ako se tom doregistracijom forsiraju djelatnosti koje već u Kladuši

uspješno egzistiraju pod konkurentno prihvatljivim okolnostima (građevinarstvo, poljoprivredne apoteke, benzinske pumpe...) isključivo javnim novcem onda to može rezultirati belajima!

Prepoznajem dobre namjere koje preporučuje „cirkularna“ ekonomija, ali onda ne mogu razumjeti da se čeka više od četiri mjeseca za uvid u javne nabavke budžeta, javnih preduzeća i ustanova.

„Pratim i cijenim napore oko dinamiziranja i revitalizacije gospodarstva općenito na području općine što ne znači da dijelim optimizam koji nastoji dominirati kao dobar koncept, prave formule...“

Ekonomija 21. stoljeća je postavila mnogo širi okvir za brojne subjekte velikog i malog biznisa, vlasti, javnih netržišnih dobara, civilnih udruženja, neprofitnih organizacija, domaćinstava sa preferiranjem raznovrsnije participacije građana i sredstava u modelima javno-privatnog partnerstva, joint venture, zadrugarstva, OPG-ova i drugih formi.

Vrlo malo od navedenog prepoznajem u postojećim modelima koji se operacionaliziraju putem *JP „Komunalije“*, je pasus iz nepročitanog pripremljenog izlaganja za Kongres *Laburista* decembra 2017.

Završne konstatacije i zaključivanja

Kladuška društveno politička situacija preopterećena je recentnom prošlošću zadnjih četvrt stoljeća. Povijesni „prtljag“ Bratorata 1993/95. sa epilogom, između ostalog, od ukupno 1.900 smrtno stradalih osoba među kojima oko 1.500 Kladuščana sa oko još 20-tak nestalih neriješenih slučajeva aktuelnu

nastavak na narednoj strani

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

CPCD
Centar za promociju civilnog društva

OTVORENA MREŽA